

Tumačenje otajstvih slavne svete krunice.

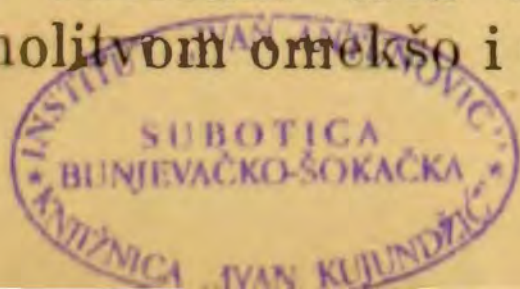

Svojim vernicima ljubavju
priporučujemo
dr. L. Árpád, kalački nadbiskup.

Kad je kralj David bižajuć izprid Šaula, prosio oružje od svećenika, koj na braniku svetišta stojao, primiv to u ruke reče David „*Nema drugo ovomu slično, dajmi to.*“ (2 kr. 21. 9.) Ovako je oružje virnoga kršćanskog puka sveta krunica. Nema drugo ovomu slično. Kad je sveti Dominik u prvi mah sastavio svetu krunicu i na uporabu pridao puku kršćanskom, topli duh pobožnosti i skrušenja progje srca, vruće nadahnuće žive vire obnovi lice zemlje; ova pobožnost hiljade i hiljade zablugjenih povrati natrag u nidra svete Majke Crkve. Sv. Alfonz veli: Elizej prorok nije oživio toliko kostiju od mrstavaca, koliko je od griha i zablude okorenih srca sv. Dominik ovom molitvom omekšo i na nov život

uskrisio. Ko bi znao izbrojiti milijune virnikah, koji su nosili, upotripljali i molili svetu krunicu, koji su u petnajst njezinih otajstva, zatvorili tugu, radost i uhvanje srca svoga? Ko bi mogao u račun uzeti obilnost milosti, koja se razigje po dušama polag miomirisa te jih ojači i okripi, koji su otajstva pobožnim osićajem molili?

Svetkovina svete krunice sjajno je svidočanstvo kriposti i moći svete krunice. Selim II. sultan godine 1571. htio je uništiti kršćanluk kod Lepantava. Papa Pijo V. upoznao je veliku pogibelj i odredi javne molitve i post za izmirenje kaštigujuće srčbe Božje. Krvava odlučna bitka se otpočela, sveti otac zato vrime kao drugi Mojsija uzdignutim rukama revno se molio sa pobožnim pukom, kršćansko brodovlje pak borilo se sa nepreteljem. Najedanput uzdigne se moleći papa, iz vrhunaravnog nadahnuća dozna, da je milost božja, baš u ono vrime, kada

sveto kruničarsko društvo sprovod držaše doprinela pobjedu, te na ovu uspomenu odredi svetkovinu, koja se posle sjedini sa svetkovinom svete krunice.

Kada je posle kod Beograda ponovno pogibelj pritila kršćanluku, i opet sveta krunica bi u pomoći, ona sačuva kršćanski svit od propasti.

Pa iz svojeg vlastitog izkusta, zar nemamo pouke? Nije li zar slavni goricejski prolom baš u svibnju, misecu Blažene divice se otpočeo, koj nas ohrabri a nepretelju uništenje prouzrokuje? Pa nisu li naše pobjede baš u listopadu, u misecu svete krunice učvršćene i dokončane?

Otkud' je, ljubljani u Isusu, tajna moć svete krunice? Ova je pobožnost za cilo ugodna Blaženoj Divici, glavna joj moć pak u tomu stoji, što se otajstvima svete krunice duhovna moć nalazi. Ova pobjeda, veli sv. Ivan apostol „*koja nadvlada svit, vira je naša.*“ (Iv.

5. 4.) Sveta vira daje životni moć, koja nas dostojnim učini za primanje milosti Božje. Životna, blažena moć sveće vire putem svetih otajstva skroz progje svit, pobugjuje, hrani i učvršćuje duše i doprinaša milost Božju po zagovoru Blažene Dvice.

Uz to otajstva svete krunice kršćanskom puku su škola života, iz koje pouku crpi. Da u pomoć pritečem u ovoj pouci prikazao sam vam, ljubljeni u Isusu, otajstva radosne krunice, koja poput snižno bilog cvića cvataju, zatim pridočio sam od krvi rumene ruže žalosne krunice, natrag je još, da se upoznamo sa zlatnim ružama slavne krunice. U ime Isusovo razmatrajmo dakle otajstva slavne krunice na posvećenje duša naših.

1. *Koji je uskrsnio od mrtvih.* Spasitelj božanski s ovim glasnim usklikom: „*Izvršeno je! Oče moj u ruke tvoje priporučujem dušu moju*“ izdahne. Vojnici izlomili su kosti dva lupeža, al Isuso-

ve nisu, jer su vidili, da je već umro. Za sigurnost jedan od njih probode mu bok. Nisu dvoumili židovi o smrti Isusovoj, samo su se od tog bojali, da će učenici mrtvo tilo ukrasti i onda reći, da je uskrsnio. Ovo da zapriče grob su zapečatili i postavili kod nje-
ga stražu. Ni prijatelji Isusovi nemaju dvojbe o smrti Isusovoj, skinuše mrtvo tilo sa križa, polože ga u grob i vrata groba zatvoriše velikim kame-
nom. Božanski Spasitelj snigje dakle u mračan grob, u kraljevinu smrti, ali prisveta duša njegova samo na kratko vrime je ostavila tilo, opet se združi š njim te pobjedonosno ostavi misto porušenja i pustoša. Sva ona silna svidočanstva, koja su posvido-
čavala njegovu gorku muku, ujedno su kripka svidočanstva njegovog slav-
nog uskrsnuća.

Motrimo, ljubljani u Isusu, uzvi-
šeno čudo uskrsnuća u našem dušev-
nom životu. I izmed nas mnogi su bili

već mrtvi za život duševni, bili su zatvoreni u sanduk naviknutih griha i grišnih običaja. Zanemarenje službe božje već običajem je postalo, najmanji uzrok, užitak, trgovački posao već dovoljan je bio za izgovaranje promašenja službe Božije. Naslido-
vanje grišnih nagnuća smatralo se kao naravna zapovid, zloraba ženitbe kao mudro predvigjenje, grijh, napast, uzdignutom glavom su hodali i kupili žrtve, u tim prilikama dogje kao zemljotres svitski rat. Hoćemo li zar upoznati opomenu Božju? Blažen, koji upozna, blažen koji se razkrstiv od starih griha uzkrsne s Isusom na nov život, dotle dok još nije kasno, dok se ne obori na njega tammost prokletstva vikovična smrt. Molimo ovo otajstvo svete krunice sotom namirom, da milost Božja sačuva nas, kršćanski narod od pogibelji duševne slipoće i pomogne nas sa Isusom na duševno uskrsnuće.

2. *Koji uzigje na nebesa. Vira naša*

veliku jakost ima u uzašašću Isusovom. Ni se zadovoljio Isus sotim što 40 danah provede sa svojim učenicima, što jih osvidoči o svom uskrsnuću nego još na očigled njihov uzidje tamo, otkud dogje u nebesa. Uskrsnuće Isusovo apostoli sa svojim očima nisu vidili al vidili, su njegovo uzašašće i u svojoj viri i nadi konačno potvrđeni: *moleći povratite se u Jeruzolim s velikom radošću.* Luk. 24, 52,)

Isus izvrši sve, što mu Otac nebeski poviri. Milosrdne osnove božje najizvrsnije oživotvorí u svom životu, pouku daje o svakoj potribnoj istini, rastvori vrila duševne jakosti u sakramentima i posvetilištu svete mise, ustroji svoju svetu majku crkvu pod vodstvom Petra, da se njegov spasonosan rad nastavi do konca vrimena i u svačem poslušan bi svomu Ocu do smrti križa. Uspomena njegove muke svete rane blistaju na njegovom tilu kao znaci pobjede. I kada svoje pos-

lanstvo virno dovrši, povrati se natrag svomu Ocu nebeskom u vičnu slavu.

Naše je poslanstvo, da naslidujemo, ljubljени u Isusu, stope Isusove. Svaki po jedini dužan je prema svom stališu izvršivati volju Oca nebeskog, u mirn i ratu, na bojištu, u bolnici, u dilaonici, u gazdaluku, u zvaniji. Pa ako muke, kušnje uspomenu ostave na nama, ako zdravljem, izgubljenjem uda naših naplatimo za virno izvršivanje naše dužnosti nemojmo klonuti duhom, nego većma priporučimo i naše muke, naše boli, naša oštećena iz nemogla uda božanskom Spasitelju.

Teško je zatrvenom dušom i iznemoglim tilom dalje služiti Bogu, dalje se truditi za obitelj, za svaki-dašnji krušac, al ako istrajni budemo u sveto ime Božje za dvostruku trudu, biće dvostruka: naplata. Svaki ko je u ratu nevolju dostigo, zamišljeno al ujedno utišljivo neka pogleda na Spasitelja u nebo uzišla: blagoslov

što uzišao u visinu daje, te koji nepristano se razliva po njemu ojačiće ga i daće mu snage za iztrajnost.

3. *Koji nam je Duha Svetoga poslao.* Isus praštajući sa svojim učenicima javi, da će jih ostaviti, što učenike razžalosti; al doda: „*Korisnije je vama, da ja odem, jer ako ne odem, neće k' vama doći utišitelj, ako pak odem, poslaću ga vama.* (K. 16, 7.)

U početku stvaranja posvudan pustoš i tamnost bijaše, dok vrhu dubljinah lebdeći duh Božji ne stvori svitlost, život, red. U grih upao narod čovičji u duševnom pustošu, u tmini je čamio, dok napokon ne dodje dan otkupljenja, te onda svetkovina duhova i duh Gospodnji, Duh sveti Bog stvori apostole, koji su dilo otkupljenja i priporogjenja na svem okruglom svitu izvršili.

Veliki rat tako se strovalio na nas kao jedno veliko svitsko porušenje. Zemlje se pustoše, pristolje ruše,

bogataši postaju prosjacima, siromasi bogatašima, obični red stvari se privatio, svaka uredba puca i ruši se. Kako će iz svog poremećenja biti uzpostavljen nov, pravi, iztrajan red i mir? Neće drugčije, nego tako, ako ćemo revno moliti, za dolazak i milost Duha svetog te srce naše očistiv ga pokorom otvoriti mu, da unidje u njeg te ga objači, utiši i upravlja. Izmed dvoje nam je birati: Il ćemo dopustiti, da Duh sveti vlada vrhu nas i onda će se povratiti triznost, poštenje, čvrsti red i pravi mir, il ćemo dopustiti, da na novo strasti ljudske vladaju i onda nije bilo vridno boriti se i trpiti, jer onda će se nove kušnje i muke strovaliti na nas, grisi naši na novo će pritvoriti život u pakao. Prosimo dakle revnim srcem dolazak Duha svetog, duha istine; od Njega, al samo od njega se možemo nadati, da će ponoviti lice zemlje, kako je ponovio po apostolima, koji su u grih,

u propast uronjeni svit na nov život uskrisili.

4. *Koji te je blažena Divico u nebo uzneo.* Mati Božja začeta je brez griha, brez ljage. U svom životu bila je milost puna, kako iz andjeoskog pozdrava doznajemo, na svetkovinu duhova zajedno sa apostolima u prvom redu primila je Duha svetog. Razpadanje tila posle smrti poslidica je griha, koji prilazi na svakog umrloga, pa što ko dalje živi, tim većma napriduje to u njemu. Pokle pak Blažena Divica po milosti Božjoj i zaslugom svoga svetog Sinka, nije bila podložna grihu, dostojno uči o njoj pridavanje svete Crkve, da njezino sveto tilo nije ugledalo gnjusobu raztvaranja i propadavanja, nego je uznešeno na lice misto naplate svoje u nebesa.

Tilo naše sudiluje sa dušom. Posvećena duša posveti i tilo, u kojem stanuje. Čistoća duše očisti i tilo, koje

joj sridstvo. Zato je kršćanluk uvik u počasti držo zemaljske, po muki posvećene, prolazne ostanke apostolah, mučenikah. Al u počasti drži i prolazno tilo kršćanah, jer ovaka tilesa pokorom postadoše stanovi očišćene duše, te jednoć postaće dionici slavnoga uskrsnuća. Smrt sad obilno žanje, te na žalost mnogo novi križeva posadi na groblju. Ne nalazim za potrebito, da vam uspomenu razpadajućih se junaka priporučujem u vašu ljubav i saućešće. Za cilo sačuvat ćete vi uspomenu njihovu osobito molitvom, dobrim dilama, i pružat ćete im olakšanje po prikazivanju posvetilišta svete mise. Život se ne završuje u grobu, samo mu se oblik promine. Zato nećemo zdvajati na grobovih naših junaka kao pogani, koji nemaju uhvanja, nego ćemo pomišljati na opetovno vigjenje na vičnu radost novoga sastanka. Neka bude naš život priprava na sastanak, da se pravom

pokorom pripraviv, dospijemo u društvo naših ljubljenih, kojima na čelu čeka naš dolazak prisveta Majka Božja.

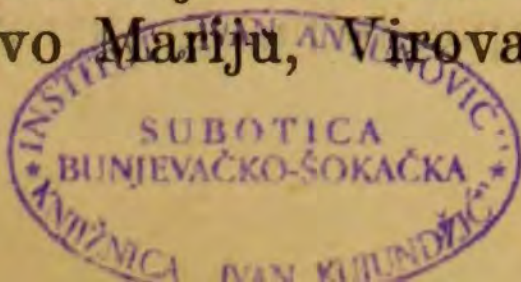
5. *Koji te je o blažena Divico u nebu okrunio.* Nebeska kruna je završetak dostojnog kršćanskog života. U petom: posljednjem otajstvu svete krunice spominjemo se dostojnog završenja zemaljskog života Blažene divice, njezine potpune slave nebeske i one radosti, o kojoj apostol veli: *Oklo nije vidilo, uho nije čulo, niti je srcu čovičjem doprlo, što je Bog onima pripravio, koji njega ljube.* (Kor. 2. 9.)

Muke zemaljskog života kadkad nesnosljive bi bile, da ne živi u nama nepokolebiva nada, da makar su koliko velike kušnje na zemlji, one su samo prolazne, kraj će im biti, obratno pak nagrada Božja, koja čeka kršćanske mučenike, nikad, al nikad ne prolazi. Što ti je veći čemer, kršćanski virniče, tim će ti veći biti slatkiš, jer ćeš ga tim većma zavriditi i znati

štovati. I blaženstvo prisvete Divice to je uzveličavalo, što je ovde na zemlji do dna ispila čašu punu mukah i jadah. Vidila je, kako krivo poznaje puk njezinog prisvetog Sina, kako dobrotu njegovu nezahvalnošću, progonstvom i propinjanjem naplaćuje, te sve ovo vidiv, srce joj progje mač žalosti, kako je to prorekao starac Simeon. Velika odvažnost se zaktiva, da kogod do kraja gleda muke svoje nevine dice. Ovaku je veliku odvažnost imala duša Majke Božje, kada je svog Sinka na poslidnjem putu pratila, pod križem svidok bila njegove pristrašne muke, njegovog zapostavljanja, poniženja i smrti. Kako je podnašala more mukah? Tako kao njezin sveti Sin: pridavanjem svetoj volji Božjoj, priporučujuć sve svoje muke za obraćenje grišnikah. Sjedinite, ljubljeni u Isusu, sve muke, brige, nevolje, kojih ste dionici postali tečajem ovoga rata, sa mukama Spasitelja, da primi milostivo

za opraštanje griha naših i za obraćenje grišnikah. Svitski rat se iz griha orodi, samo poniženje i obraćenje-grišnika može mu učiniti kraja. Molimo poslidnje otajstvo svete krunice s otom odlukom, da milost Božja zatare moć griha, donese mir, u miru pak pravi kršćanski život i tomu dostojnu naplatu, Bogu ugodnu smrt sa krunom nebeskom.

Prišli smo sva otajstva svete krunice ljubljani u Isusu, i vidili smo koliko se pouke sadržaje u njima, kako su tisno spojena ne samo sa najvažnijim istinama naše svete vire, nego i sa našim životom, sa našim svakidašnjim dužnostima, radostima i tugama. Vidiv bogastvo otajstvih svete krunice uvidićemo na koliko nije opravdano ono mnenje, da je molenje svete krunice dosadno i da na raztrešenost vodi, pokle se jedne iste molitve višeput opetuju. Kome je dosadno moliti Oče naš, Zdravo Mariju, Virovanje: uple-

tena otajstva, taj nikad nije pravo upoznao razum tihi molitava. Ni ne sačinjavaju molitvu samo riči nego i duh s kojim se molitva obavlja. Riči su odića mislih. Riči daju oblik mislima, ali duh na krilih pobožnosti prileti nebo i zemlju, da se opet povрати obliku.

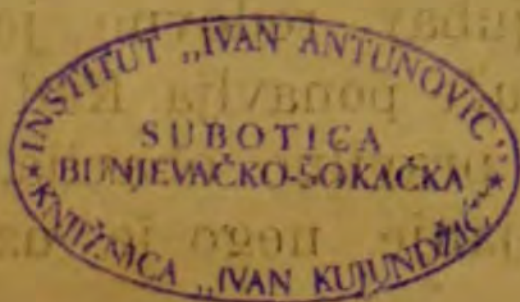
Jednu krasnu sliku nije dosta jedanput viditi, već višeput ga valja porazgledati, te što je višeput gledamo, tim ćemo je bolje shvatiti. Svakidašnjem kruhu svaki dan se povratimo i svaki dan nam je slasna hrana. Sunašce Božje svaki dan nam svitli i uvijek nam je krasno. Cvića poljska uvijek su ista opet uvijek se divimo njihovoj boji i njihovom mirisu. Dite često opetuje nagovor „Oče moj“, „mati moja“, pa opet nit je ovo ditetu, niti roditeljima dosadno. Ljubav redovno jednu rič ima i tu vruće ponavlja. Kad se moljenje krunice pravilno obavlja, nije to pusto nabranje, nego je uzvišeno i

plodonosno vižbanje pobožnosti. Što je u krunici opetovanje, to nas veže onom, što je vično, neprominjivo i neprolazno. Nebeski pokoj i mir onoga svita izvire iz sve pobožnosti i napuni srce mirom i upokojenjem.

Pomogla nas milost Božja, ljubljene u Isusu, do stepena ovake pobožnosti! Nemojmo pristati plesti vinac zahvalnosti i ljubavi od otajstvih sv. krunice na čast Blaženoj Divici, na spas naše duše, na ublaživanje sadašnjih svitskih nevolja. I kada se imali budemo praštati s ovim svitom, sveta krunica neka nas spoji sa Majkom Divicom da s njom zajedno uzveličajemo Boga Oca, Sina i Duha svetog.

Amen.

U Kalači dne 14. travnja 1916.

LAVOSLAV,
nadbiskup.